సముద్రం చేసిన మనిషి

నేనూ, నాయుడూ కలిసి చదువుకున్నాం. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయంలో రెండేళ్ళు కలిసి చదివాం. ఒకే గదిలో వున్నాం. చదువయ్యాక నేను ఉద్యోగం వేటలో పడ్డాను. నాయుడు ఏ వేటలో పడ్డాడో తెలీదు. ఆ తరువాత చాలాసార్లు కలుసుకున్నాం. ఏమీ చెప్పలేదు. నాకు ఉద్యోగం దొరికింది. విశాఖ విడిచి వెళ్ళిపోయాను. ఆ రోజంతా నాయుడు నాతోనే వున్నాడు. ఎన్నో కబుర్లు చెప్పాడు. ఎన్నో చిరునవ్వుల జల్లులు కురిపించాడు. తన గురించి ఒక్క మాట కూడా చెప్పలేదు. నాకే కాదు, మా మిత్రుల్లో ఎవరికీ కూడా నాయుడు ఏం చేస్తున్నాడో తెలీదు! నేను విషాదంగా విశాఖ విడిచి వెళ్లిపోయాను.

★ ★ ★

అయిదేళ్ల తరువాత విశాఖకు సెలవుమీద వచ్చాను. నాయుణ్ని కలుసుకున్నాను. ఆరోజంతా నాతోనే వున్నాడు. చురుగ్గా, ఉత్సాహంగా, సంతోషంగా కనిపించాడు. పెద్ద వ్యాపారస్తుల్లా కనిపించాడు. ఎన్నో కబుర్లు చెప్పాడు. చిరునవ్వులు కురిపించాడు. తన గురించి ఒక్కమాట కూడా చెప్పలేదు. కారులో వచ్చాడు. ఎక్కడెక్కడికి వెళ్ళాలన్నా తీసుకువెళ్ళాడు. తిరుగు ప్రయాణం రోజున రైల్వేస్టేషన్‌కి వచ్చేడు. నా సీట్లో పెట్టెలు సర్దాడు. రైలు దిగి నిలబడ్డాం. ఏవేవో కబుర్లు చెప్పుకున్నాం. రైలు కదిలే టైమవుతోంది.

'నీకు నామీద కోపంగా వుంది! నీ గురించి నువ్వు అన్నీ చెప్పేశావు. నా గురించి ఒక్కమాట కూడా నేను నీకు చెప్పలేదు. ఎందుకు చెప్పలేదు?! ఎందుకు చెప్పాలి?! నన్ను చూస్తున్నావు కదా? నా గురించి తెలుసుకోలేవా?!'

రైలు కదిలిపోతోంది. కౌగలించుకున్నాం. కరచాలనం చేసుకున్నాం. రైలెక్కిపోయాను. రైలు పరుగెడుతోంది. అతడి చిరునవ్వులు నాతో ప్రయాణం చేస్తున్నాయి.

నాయుడు ఏం చేస్తున్నాడు? నాలో నేను ప్రశ్నించుకుంటున్నాను. ఆలోచిస్తున్నాను. ప్రయాణం చేస్తున్నాను. రైలు పరుగెడుతోంది. కాలం పరుగెడుతోంది. నేను దిగాల్సిన స్టేషన్ వచ్చేసింది. రైలు ఆగింది. దిగిపోయాను. కాలం ఆగదు. పరుగెడుతూనే వుంది. నాయుడు ఏం చేస్తున్నాడో తెలీదు!

ఎందుకు చెప్పకుండా తన్ను తాను దాచుకుంటున్నాడో తెలీదు! ప్రశ్నలు ఆగవు! ఆలోచనల్లు ఆగవు! జీవితంలో పరుగులు ఆగవు!

★ ★ ★

నాయుడు ఏం చేస్తుంటే నాకేంటి? ఎందుకో తెలీదు... ఎన్నేళ్ళనుంచో నాయుడి గురించి ఆలోచిస్తూ ఎంతో విలువైన కాలాన్నీ, జీవితాన్నీ, వృథా చేసుకుంటున్నాను! ఇదేంటి? బలహీనత! నా బలహీనత్తో నాయుడు ఆడుకుంటున్నాడా?! అయినా, నాయుడి గురించి ఆలోచించకుండా ఉండలేకపోతున్నాను!

కొన్నేళ్లు గడిచిపోయాక సెలవుమీద విశాఖకు వచ్చాను. విశాఖ బాగా మారిపోయింది. ట్రావెల్ టిక్కెట్లు కోసం వెళ్లేను.

వాణిజ్య భవనాల సముదాయం... అయిదంతస్తుల భవనం... అద్దాల భవనం... అందాల భవనం... 'స్వేచ్ఛ మల్టీ సర్వీసెస్ అండ్ కన్సల్‌టెన్సీ సెంటరు... మేనేజింగ్ డైరెక్టర్, నిరుపమ... కంప్యూటర్ ట్రెయినింగ్ అండ్ సర్వీసెస్... ట్రావెల్స్... రెస్టుహోమ్స్... టూరిస్టు బస్ సర్వీసెస్... ఇంకా ఎన్నో ఎన్నో సేవలు... చిన్న చిన్న కేబిన్స్... ప్రతి కేబిన్‌లో అందమైన అమ్మాయి... అందమైన రిసెప్షనిస్టు... పెద్ద ఛాంబర్లో నిరుపమ... ఏ కేబిన్ దగ్గరకు వెళ్ళినా చిరునవ్వుల చిరుజల్లుల ఆహ్వానం... ఎందరెందరో వస్తున్నారు... పోతున్నారు...

ట్రావెల్ టిక్కెట్లు కొన్నాను. రిసెప్షనిస్టు పిలిచింది. వెళ్లాను.

'.... మా స్వేచ్ఛ సర్వీసెస్ సెంటర్ మాత్రమే కాదు... స్వేచ్ఛ ఓ ఉద్యమం... నియమాలూ, నిబంధనలూ, ఆచారాలూ, మూఢ విశ్వాసాలూ, భయాలూవంటి ఎన్నో సంకెళ్లలో మనిషి స్వేచ్ఛను పోగొట్టుకుంటున్నాడు! జీవితాన్ని వ్యర్థం చేసుకుంటున్నాడు! మాది ఉద్యమం! మా స్వేచ్ఛ మీకు ఏ స్వేచ్ఛ కావాలన్నా అందిస్తుంది! ఆహ్వానిస్తుంది....' ఆమె చిరునవ్వుని తళ తళమెరిసే మంచు బిందువుల్లా కురిసింది. ఆమె వెన్నెల వానలా వుంది.

నిరుపమ ఛాంబర్లోంచి హాల్లోకి వచ్చి అటూ ఇటూ చూస్తోంది. ఆమె పన్నీటి జల్లులా వుంది. గుండ్రని బుగ్గలు చూస్తుంటే, గులాబీలు పూస్తున్నట్లుంది. ఆమె చిరునవ్వు వెన్నెల వానలా వుంది. ఆమె లావుగా, బలంగా వున్నా ఎత్తుగా కూడా వుండడం వల్ల సన్నంగా శృంగార కవితలా కనిపిస్తోంది.

ఆమెలోకి చూస్తూ నేను బయటకు వచ్చేశాను. విశాఖ వచ్చిన్నాటినుంచి నాయుడి కోసం ప్రయత్నిస్తున్నాను. ఎన్నో ఫోన్ కాల్స్ చేసాను. ఎందర్నో అడిగేను. ఎవరూ ఏమీ స్పష్టంగా చెప్పలేకపోయారు. ఇంట్లో స్వయంగా కనుక్కుందామని నాయుడి ఇంటికి వెళ్లేను. రింగ్ ఇచ్చాను. ఎవరో ఒకామె బయటకు వచ్చింది. ఆమె ఎవరో నాకు తెలీదు. నాయుడి గురించి అడిగాను.

'తెలీదండీ... ఎక్కడికి వెళ్లారో తెలీదు... ఎప్పుడొస్తారో తెలీదు... ఏ పనిమీద వెళ్లారో తెలీదు... ఏం చేస్తున్నారో తెలీదు...' అని ఆమె చెప్పి మౌనంగా నిలబడిపోయింది. ఇంట్లోకి రమ్మనమని కూడా చెప్పలేదు.

ఆమె నిరాశలో చీకటి చీకటిగా కనిపిస్తోంది. ఆమె కళ్లల్లోని తడి చీకటిగా చీకటిలా నిరాశలా ఏదో చెప్తున్నట్లుంది. ఆమె నాయుడి భార్య అయివుంటుందని అనుకున్నాను. నాయుణ్ని కలుసుకోలేకపోయినందుకు నిరాశగా వెళ్ళిపోయాను.

సెలవైపోయింది. నాయుణ్ని కలుసుకోలేకపోయాను. విశాఖ విడిచి వెళ్ళిపోయాను.

ఆ తరువాత ఎన్నోసార్లు వచ్చాను. వెళ్లేను. నాయుణ్ని ఎన్నోసార్లు కలుసుకున్నాను. నాయుడు ఎన్నో కబుర్లు చెప్పాడు. ఎన్నో చిరునవ్వుల జల్లులు కురిపించాడు. అయితే అతడు తన గురించి ఒక్కమాట కూడా చెప్పలేదు. నన్ను నిరాశలోనే నడిపిస్తున్నాడు. నేను నాయుడి గురించి ఆలోచిస్తూ విలువైన కాలాన్నీ, జీవితాన్నీ, వృథా చేసుకుంటున్నాను. నాయుడి గురించి ఆలోచించకుండా వుండలేకపోతున్నాను.

★ ★ ★

కాలం ఎన్నో పనులు చేయిస్తూ వుంటుంది. నాచేత పదవీ విరమణ చేయించేసింది. విశాఖకు తీసుకువచ్చేసింది. నెత్తిమీద బరువూ, గుండెల్లో దిగులూ, దింపేసుకున్నట్లు స్వేచ్ఛగా ఊపిరి పీల్చుకుంటున్నాను.

నాయుడు మా ఇంటికి వచ్చాడు. ప్రేమతో కౌగలించుకున్నాడు. ప్రేమ తడి, అతడి కంటితడిలో గుండెతడిలా కనిపిస్తోంది. ఏవేవో కబుర్లు... చిన్న విరామం... నిశ్శబ్దం... ఒకరిలోకి మరొకరి చూపులు... మాట్లాడుకుంటున్న మలయ మారుతపు మెరుపుచూపులు...

నాయుడి మొహంలో హఠాత్తుగా ఏదో మార్పు కనిపిస్తోంది... చీకటిని చీల్చేస్తూ చిరువెన్నెల చిరునవ్వులు... కళ్లల్లో కెరటం... గుండెల్లో సముద్రం... అనూహ్యంగా ఆశ్చర్యంగా కనిపిస్తున్నాడు... ప్రేమతో పసిపిల్లలా కనిపిస్తున్నాడు... క్రూరంగా వేటలా కనిపిస్తున్నాడు... స్నేహంలా మలయమారుతంలా చల్లగా కనిపిస్తున్నాడు....

'... నువ్వు ఉద్యోగం వేటలో పడ్డావు. నేను ఏం చేయాలో తేల్చుకోలేకపోయాను. సముద్రతీరాన ఇసుకలో రోజూ సాయంత్రం కూర్చుంటూ వుండేవాణ్ని. ఏం చేయాలో చెప్పమని ఎగిరే ప్రతికెరటాన్నీ అడుగుతూ వుండేవాణ్ని. ప్రతి కెరటం నాకో సందేశాన్ని ఇస్తూ వుండేది.... ఎగురు... అదే జీవితం... అది నీ చేతుల్లో వుంది... ఎగురు... ఆ సందేశం నాలో ఎగరడం ప్రారంభించింది...

జీవితం కెరటం కాదు! కర్తవ్యం! రోజూ ఒకాయన వస్తూ వుండేవాడు. నాకు దగ్గర్లో కూర్చుంటూ వుండేవాడు. పరిచయం చేసుకున్నాను. పరిచయం కెరటంలా ఎగురుతోంది. అతడు పెద్ద వ్యాపారస్తుడు. భార్యా కొడుకులూ కోడళ్లూ కూతుళ్లూ అల్లుళ్లూ మనవలూ మనవరాళ్లూ అందరూ వున్నారు. ఏ లోటూ లేదు. బాగా వున్నవాడు. ప్రముఖులతో పరిచయాలున్నవాడు. గౌరవంగా మర్యాదగా బతుకుతున్నట్లు కనిపిస్తాడు.

.... మనిషి ఏదో వేటాడుతూ జీవిస్తాడు. అన్నీ వున్నవాడు కూడా మరేదో లేనిదాని కోసం వేటాడుతూ జీవిస్తాడు. మరి మనిషి జీవితం ఏమిటి? ఏదో లేనిదాని కోసం వేట! అతడు కూడా ఏదో వేటలో వున్నట్లు కనిపిస్తున్నాడు...

జీవితం కళ కాదు, జీవించడం మాత్రం కళే. ఆ సత్యాన్ని సముద్ర కెరటం నుంచి నేర్చుకున్నాను. ఆమె నుంచి నేర్చుకున్నాను. ఆమె ఎవరో చెప్తాను. నిజాలు చెప్పే నీకు, నిజాలు చెప్పాలని నిశ్చయించుకున్నాను. ఎవరికీ చెప్పని నిజాలు నీకు చెప్పేస్తున్నాను.

కొద్దిసేపు విరామం... నిశ్శబ్దం... చల్లని పానీయాలు... నా భార్యా, నాయుడూ కబుర్లు ... నవ్వులు... వెన్నెల చిరుజల్లులు...

'ఆమె ఎవరో నువు నాకు చెప్పక్కర్లేదు. చూశాను. ఆమె చీకటి! ఆమె నిరాశ!...' నేను మనసులో మండిపోతున్నాను.

నాయుడు మళ్లీ వెన్నెల వాన కురుస్తున్నాడు.'... ఓ రాత్రి రైల్వేస్టేషన్‌కి వెళ్లాను. ఓ మిత్రుణ్ణి కలుసుకోడానికి వెళ్లాను. రైలు వచ్చి వెళ్ళిపోయింది. నా మిత్రుడు కనబడలేదు. అటూఇటూ తిరుగుతున్నాను.

ఓ యువతి నా వేపు పరిశీలనగా చూస్తోంది. నేను ఆమె దగ్గరకు వెళ్లేను. ఆమె నా దగ్గరకు వచ్చింది.

వెన్నెలకి కోపం వచ్చి మండితే, సూర్యుళ్లా మండుతుందో, లేదో, తెలీదు కానీ ఆమె అలా మండిపోతున్నట్లు ఆమె కళ్లల్లో మండే సూర్యుడు కనిపిస్తున్నాడు. కత్తిలాంటి కసి, మంటలాంటి పగ, కెరటంలాంటి క్రోధం ఆమెలో కనిపిస్తోంది.

"ఎవరికోసం చూస్తున్నారు?!..."

"మీ కోసమే..."

"సురేష్ వస్తానన్నాడు. రాలేదు! సురేషు మీకు...?!"

"వాడెవడో నాకు తెలీదు..."

"మీరు....."

"అన్యాయానికి బలైపోకుండా తప్పించుకొని వచ్చేశాను."

"నేను... నేను... ఎవరో మీకు తెలుసా?..."

"తెలీదు... తెలీదు... మీతో వస్తాను. పదండి... భయపడుతున్నారా?..."

నాకు కెరటం గుర్తుకొచ్చింది. కెరటం ఇచ్చిన సందేశం గుర్తుకొచ్చింది. ఆమెను నాతో తీసుకెళ్లాను. ఆమె నాతో వుంటోంది.

ఆమె పేర తల్లిదండ్రులు పది ఎకరాల భూమీ, ఓ ఇల్లూ రాసి ఇచ్చాకే.. రిజిస్ట్రేషన్ కూడా చేయించి ఇచ్చాకే పెళ్లికొడుకు పెళ్ళికి ఒప్పుకున్నాడట. అయిదు లక్షల నగదు ఇచ్చాకే అతడి తల్లిదండ్రులు పెళ్ళికి ఒప్పుకున్నారట. ఆ తరువాత పెళ్లిమాట మర్చిపోయినట్లున్నారట. ఆ తరువాత తేలిందేమిటంటే ఆ ఆస్తి అతడి పేర రాసి ఇచ్చాకే పెళ్ళి చేసుకుంటానన్నాడట. వెధవపెళ్లి వద్దనీ, వెధవతో పెళ్ళి వద్దని తప్పించుకొని ఎవరికీ చెప్పకుండా వచ్చేసిందట. ఆ క్షణంలో అటువంటి సందర్భంలో నేను తప్ప ఆమెకు ఎవరూ, ఏ దిక్కూ కనిపించలేదట. నాతో ధైర్యంగా వచ్చేసింది. ఆమె పేరు నిరుపమ."